

**Commissie van Toezicht
op de Arrestantenzorg
Eenheid Den Haag**

Jaarverslag 2015

Den Haag, maart 2016

Definitief

Inhoudsopgave

1 Inleiding	3
2 De commissie	4
3 Ontvangst, rondleiding en bezetting	6
4 Huisvesting en vervoersmiddelen	7
5 Veiligheid	8
6 Verzorging en bejegening	9
7 Bevindingen van arrestanten	11
8 Aanbevelingen	12
9 Bevindingen Paleis van Justitie	13
Bijlagen: Overzicht locaties Eenheid Den Haag en cijferoverzicht 2015	14

1 Inleiding

In dit jaarverslag brengt de Commissie van Toezicht op de Arrestantenzorg Eenheid Den Haag (CTA) verslag uit van haar werkzaamheden in 2015. Op grond van artikel 24 van Besluit Beheer Politie 2015 brengt de commissie jaarlijks voor 1 maart verslag uit van de werkzaamheden, en bevindingen ter zake, aan de korpschef van politie. Het verslag wordt ook ter kennis gebracht van de politiechef en de burgemeesters binnen de eenheid.

Opbouw van het rapport

In hoofdstuk 2 worden de samenstelling, taak en werkwijze van de commissie uiteengezet. De hoofdstukken 3 tot en met 6 bevatten de bevindingen van de commissie over het afgelopen jaar. In hoofdstuk 7 komen de ervaringen van de ingeslotenen aan bod en in hoofdstuk 8 worden aanbevelingen aan de politie gedaan. Hoofdstuk 9 ten slotte is gewijd aan de bevindingen in het Paleis van Justitie. Als bijlagen zijn bijgevoegd een overzicht van locaties in de Eenheid Den Haag en een (kwantitatief) overzicht van alle inspectieresultaten.

Bevindingen

De commissie heeft in het afgelopen jaar rond de 200 inspecties uitgevoerd over 29 locaties met in totaal ongeveer 400 cellen en ophoudruimtes. Over de gehele breedte genomen constateert de commissie een verbetering. De inspectieresultaten laten op alle onderdelen een afname zien van het aantal keren dat iets niet in orde is bevonden. De aanbevelingen van de commissie lijken daarom te zijn opgepakt.

Dit is een goede ontwikkeling. De commissie benadrukt daarbij wel dat de aandacht onverminderd nodig blijft voor deze aanbevelingen. Zo constateert de commissie dat de bedrijfshulpverlening (BHV) serieus wordt opgezet in de bureaus waar dit eerder nog niet het geval was. Echter, nog niet alle bureaus hebben een jaarlijkse algemene ontruimingsoefening ondergaan. En juist bij een oefening kan duidelijk worden welke punten voor verbetering vatbaar zijn, zoals gebleken bij de grootschalige ontruiming van het arrestantencomplex op het hoofdbureau die door de commissie werd bijgewoond. Niet vergeten moet worden dat de commissie in Den Haag in 1987 in het leven is geroepen naar aanleiding van een grote brand in het cellencomplex van het hoofdbureau. De commissie constateert met tevredenheid dat er op bureaus daadwerkelijk wat wordt gedaan met de opmerkingen van de commissie. Niet altijd zijn er ingrijpende maatregelen nodig. Zo is er op bureau Hoefkade een kast in elkaar getimmerd voor het opslaan van de vuile was. En is er een vorm van een afscheiding gemaakt tussen de parkeergarage en de luchtplaats bij het arrestantenhuis in Leiden. Bureau Overbosch mag genoemd worden als een bureau waar de arrestantenzorg en alles wat daarmee samenhangt goed op orde is. De bejegening van arrestanten tenslotte is op alle bureaus, op een enkel geval na correct.

Punt van zorg blijft het bewaren van de fouillering van verdachten op een aantal bureaus, onder meer op het bureau Jan Hendrikstraat. Het in een open plastic box bewaren van medicijnen van een verdachte is niet deugdelijk. Ook de registratie in BVH loopt nog niet altijd goed en worden de huisregels niet altijd uitgereikt. Op het bureau Scheveningen is niet duidelijk wie verantwoordelijk is voor de verdachten. Is dat, in het geval de verdachte door de recherche is binnengebracht de OPCO of de districtsrecherche? Tenslotte spreekt de commissie haar zorgen uit over de soms krappe bezetting in de nachtdienst van het cellencomplex Leiden. De eenheid Den Haag is een eenheid waar veel evenementen en betogingen plaatsvinden. De commissie heeft een aantal hiervan bijgewoond en treft daarbij een professionele politieorganisatie aan. Incidenteel gaat er iets niet goed met aangehouden verdachten. Ingeval van ernstige incidenten is het van groot belang dat de commissie vroegtijdig op de hoogte wordt gebracht zodat de commissie in staat wordt gesteld waar nodig haar onafhankelijke toezichtstaak uit te oefenen.

De commissie spreekt haar zorgen uit over de lange verblijfsduur van verdachten op het Paleis van Justitie. Gebleken is dat verdachten soms elf uur in een ophoudkamer met enkel een bank verblijven. De commissie is van mening dat een dergelijke situatie neigt naar 'ill treatment' (zoals genoemd in het OPCAT-verdrag) en vindt dit niet acceptabel. Ook spreekt de commissie haar zorgen uit over het feit dat er geen koffie en thee meer wordt uitgereikt aan verdachten die op het Paleis verblijven. En indien de verdachte zelf geen lunch heeft meegenomen, wordt deze klaarblijkelijk ook op het Paleis niet meer uitgereikt.

Afrondend komt de commissie voor het komende jaar tot een 3-tal aanbevelingen. Dit betreft de naleving van de BHV-regelgeving, het zorgvuldig registreren in BVH en het naleven van regels betreffende de fouillering.

2 De commissie

Samenstelling van de commissie

De commissie bestond in het verslagjaar 2015 uit de volgende leden:

- de heer mr. J.P. Matze, strategisch beleidsadviseur, CAK, zelfstandig bestuursorgaan onder het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (voorzitter);
- mevrouw J. Koppenol, MSc, trainee beleid bij de gemeente Pijnacker-Nootdorp (plv. voorzitter);
- mevrouw mr. C.M. Derijks, senior rechter in arrondissementsrechtbank Den Haag;
- de heer drs. D. Schols, psychiater bij Parnassia te Den Haag;
- mevrouw drs. S. Baumgarten-Kustner, psycholoog bij VSO Pleysier (speciaal onderwijs);
- de heer D. Verbaan, unitmanager werkstrafunit bij Reclassering Nederland;
- de heer R.R. Schepen, senior beleidsadviseur Integrale Veiligheid en coördinator Bewaken en Beveiligen, ministerie van Defensie;
- mevrouw J. Stronkhorst, zorgcoördinator en lid Centrale intake commissie onderwijsopvang voorziening Rotterdam;
- mevrouw M. Witte, raadsonderzoeker, Raad voor de Kinderbescherming;

Ambtelijke ondersteuning vanuit de eenheid Den Haag, Staf, afdeling Bestuursondersteuning:

- de heer H.G. Venekamp, secretaris.

Taken van de commissie

De commissie ziet toe op de huisvesting, veiligheid, verzorging, bejegening en vervoer van ingesloten en door de Eenheid Den Haag. Op verzoek van het bestuur van de rechtbank te Den Haag verricht de commissie ook inspecties in het cellencomplex in het Paleis van Justitie. De bevindingen hiervan zijn in een afzonderlijk hoofdstuk opgenomen in dit jaarverslag.

Werkwijze van de commissie Den Haag

De leden van de commissie bezoeken zonder aankondiging in wisselende koppels de cellencomplexen en wijkbureaus op verschillende dagen en tijdstippen. Bij deze inspecties wordt gesproken met de Operationeel Commandant (OPCO) en met het personeel dat is belast met arrestantentoezicht. Onder begeleiding van een politieambtenaar bezoeken de commissieleden de ruimten waar arrestanten kunnen verblijven en spreken zij met een of meer arrestanten, voor zover die aanwezig zijn, ze niet in verhoor zijn en de commissieleden te woord willen staan.

Onduidelijkheden en tekortkomingen die ter plekke kunnen worden verholpen, worden doorgaans direct met de leidinggevende besproken. Van elk inspectiebezoek wordt een schriftelijk verslag gemaakt. Dit verslag wordt toegezonden aan de betreffende teamchef en de teamleiding van de afdeling Arrestantentaken (AAT).

In de tweemaandelijks vergadering van de commissie worden de inspectieresultaten besproken en naar aanleiding daarvan worden aandachtspunten voor de komende inspectieronde vastgesteld.

De commissie gaat ervan uit dat naar aanleiding van de door de commissie opgestelde rapportages teamchefs extra alert zijn op een gesignaleerde situatie of gang van zaken. Wanneer problemen zich blijven voordoen, treedt de secretaris in contact met de teamchef Arrestantenzorg en zonodig met de portefeuillehouder.

Naast periodieke gesprekken tussen secretaris en teamchef Arrestantenzorg voert de commissie halfjaarlijks gesprekken met de portefeuillehouder arrestantenzorg van de Eenheid Den Haag om over beleidsmatige onderwerpen van gedachten te wisselen.

Bijeenkomsten

De commissie kwam in 2015 zes keer bij elkaar voor onderling overleg:

- Op 14 januari vond op uitnodiging van de commissie een presentatie plaats door een vertegenwoordiger van de Ombudsman over het rapport Contrasterende beelden, i.c. het onderzoek naar het optreden van politieambtenaren van het Bureau De Heemstraat in de Schilderswijk in Den Haag. De commissie heeft hierover in het jaarverslag 2014 gerapporteerd;
- In de vergadering van 11 maart zijn het jaarverslag 2014 en de aanbevelingen voor 2015 aan de orde geweest;
- Op 13 april vond een gesprek plaats tussen de voorzitter en secretaris met de plv. portefeuillehouder de heer M. van Bergen, teamchef ATT mevrouw M. Zaal over het jaarverslag 2014. In dit gesprek werd een verbeterplan toegezegd;
- Op 12 mei vond het jaarlijkse gesprek plaats tussen voorzitter en secretaris met mevrouw M. Leenders, portefeuillehouder bedrijfsvoering van het Bestuur van de Rechtbank, in aanwezigheid de heer W. van der Spek. De commissie heeft daarbij aandacht gevraagd voor de brandveiligheid en heeft aanbevolen met de brandweer een gezamenlijke ontruimingsoefening te houden. In het gesprek is ook het recente besluit van de politie om politiepersoneel op de Rechtbank te bewapenen aan de orde geweest. Voorts is gesproken over de verblijfsduur en de staat van onderhoud. De commissie wordt geïnformeerd over het onderhoudsplan dat naar verwachting na de zomer in werking treedt;
- Op 13 mei is aandacht besteed aan de richtlijnen betreffende de omgang met minderjarigen. Aanleiding daarvoor vormde een schrijven van de Haagse Vereniging Jeugdrechtadvocaten, waarin aan de politie gevraagd wordt aandacht te besteden aan de knelpunten die in de hedendaagse praktijk gezien worden bij het insluiten van minderjarige arrestanten;
- Op 29 mei heeft een vertegenwoordiging van de commissie het landelijk congres Arrestantenzorg in Utrecht bijgewoond. Dit jaar ging de aandacht uit naar landelijke ontwikkelingen (Arrestantenzorg 2.0) en het onderzoek van de Inspectie van Veiligheid en Justitie uit 2014 naar arrestantenzorg;
- Op 8 juli is de nieuwe regelgeving toegelicht: het Besluit beheer politie, de Regeling toezicht arrestantenzorg politie en het Besluit vergoedingen arrestantenzorg politie. Voorbesproken werd de (her)benoemingsprocedure van zittende leden in verband met nieuwe regelgeving per 1-1-2016;
- Op 9 september is de commissie geïnformeerd over de reactie (en het verbeterplan) van de politie op het rapport van de Inspectie Veiligheid & Justitie, naar aanleiding van het in 2014 uitgevoerde thematisch onderzoek naar arrestantenzorg. Voorts is kennis genomen van het voorschrift insluiting ophoudkamers en de interne maatregel om per 8 augustus te stoppen met de aanschaf van sigaretten en shag voor arrestanten; arrestanten mogen nog wel roken, maar moeten zelf voor rookwaar zorgen;
- Op 28 september vond het halfjaargesprek plaats met de heer P.J.A. Entken, hoofd Operatiën, de heer M. van Bergen (plv. portefeuillehouder) en mevrouw M. Zaal, teamchef AAT. In dit gesprek werd aandacht besteed aan de halfjaarcijfers en werd kort teruggeblikt op het overlijden van een arrestant na diens aanhouding en de daarop volgende rellen in de Haagse Schilderswijk. Afspraken over het melden van incidenten werden geactualiseerd;
- Op 28 oktober heeft de commissie een grote ontruimingsoefening in het cellencomplex Den Haag bijgewoond. De evaluatie, waarin ook de aanbevelingen van de commissie zijn opgenomen, wordt naar verwachting begin 2016 aangeboden;
- Op 11 november is met belangstelling kennisgenomen van de presentatie door de teamleiding AAT over de gebeurtenissen in Schilderswijk. In deze vergadering maken 2 leden hun vertrek kenbaar per 1 januari 2016.

3 Ontvangst, rondleiding en bezetting

Inspectiebezoeken

In 2015 heeft de commissie 188 (305¹) inspectiebezoeken (inclusief Paleis van Justitie) afgelegd waarbij in totaal 480 (735) ingesloten en werden aangetroffen, onder wie 47 vrouwen en 44 (69) minderjarigen. De commissie heeft met 175 (283) van de ingesloten en gesproken, onder wie 22 vrouwen en 27 (49) minderjarigen. Het totale aantal arrestanten in de Eenheid Den Haag bedroeg 29.729; in 2014 bedroeg dit aantal 33.762.

In 2015 zijn er minder inspecties uitgevoerd. Zoals in het jaarverslag 2014 aangekondigd heeft de commissie het aantal inspecties naar beneden bijgesteld in lijn met landelijke afspraken.

Ontvangst, Rondleiding, Bezetting

Medio 2015 is via een publicatie op Intranet aandacht gevraagd voor de wettelijke toezichtstaak, bevoegdheden en gewijzigde samenstelling van de commissie. Over het algemeen werd de commissie het afgelopen jaar prettig ontvangen en rondgeleid, vaak ondanks de hectiek aan de bureaus. Aan de kleinere bureaus blijkt het personeel niet altijd bekend te zijn met de commissie. In 2016 is de commissie voornemens om haar toezichtsrol nogmaals onder de aandacht te brengen.

Bezetting

In het cellencomplex van Leiden wordt door de begeleiding aangegeven dat er gedurende de nacht weinig personeel aanwezig is. De commissie wijst erop dat onderbezetting een risico kan opleveren voor de veiligheid van arrestanten en personeel. De commissie wijst in dit verband op het rapport van de Inspectie Veiligheid & Justitie uit 2015 onder 2.3.1. waarin wordt gesteld dat in de meeste eenheden conform de richtlijn van de Expertgroep Arrestantenzorg een minimum bezetting van één arrestantenverzorger per 10 ingesloten en wordt gehanteerd, met een ondergrens van 2.

Verantwoordelijkheid werkvloer

Voor de commissie blijft dit een punt van aandacht. Waar de situatie in het cellencomplex Gouda en het bureau Alphen aan den Rijn is verbeterd constateert de commissie dat in het bureau Scheveningen de OPCO aangeeft onbekend te zijn met de arrestanten die niet door 'blauw' maar door de districtsrecherche zijn binnengebracht; de districtsrecherche is sinds januari 2015 in het bureau gehuisvest. Het proces van voorgeleiding, login, fouillering en verzorging vindt op deze locatie gescheiden plaats.

Aandachtspunten: Bekendheid met wettelijke toezichtstaak en bevoegdheden;
Bezetting: cellencomplex Leiden;
Verantwoordelijkheid werkvloer: Scheveningen.

¹ Tussen haakjes zijn de cijfers uit 2014 opgenomen.

4 Huisvesting en vervoersmiddelen

Aanbevelingen vorig jaar

In het jaarverslag van 2014 deed de commissie de volgende aanbevelingen:

- de commissie beveelt aan te blijven toezien op de schoonmaak van arrestantenverblijven in arrestantenhuizen en wijkbureaus, en wijst in het licht hiervan op de problematische situatie rond ophoudkamers;
- de commissie geeft tenslotte de Eenheid Den Haag, gelet op de grote hoeveelheid demonstraties evenals om redenen van privacy in overweging een permanente ARAF in te richten.

Cellen en ophoudkamers

Binnen de Eenheid Den Haag beschikken de team- en districts bureaus van de districten A tot en met E over zowel cellen met nachtverblijven als ophoudboxen voor kortdurend verblijf. De team- en districts bureaus in de districten F en G beschikken enkel over ophoudkamers voor kortdurend verblijf, evenals de Afdeling Vreemdelingen, Identificatie en Mensenhandel (AIVM). Voor een totaal overzicht van locaties wordt verwezen naar bijlage 1².

Op diverse locaties hebben dit jaar werkzaamheden plaatsgevonden. Verbouwingen aan bureau Waddinxveen en het cellencomplex Den Haag (was-/ en doucheruimtes) zijn inmiddels afgerond.

Schoonmaak

De commissie constateert dat de aanbeveling is opgepakt. Bij de inspecties in 2015 zijn 5 (46) keer cellen en ophoudboxen niet schoon aangetroffen, 3 keer in de gang en 9 (8) keer was dit het geval bij het sanitair. Waar hier sprake is van een verbetering blijft de schoonmaak van oogdouches, sanitair en luchtplaatsen het afgelopen jaar vooralsnog achter. De commissie vraagt ook het komende jaar te blijven toezien op de schoonmaak. Daarnaast vraagt de commissie nogmaals aandacht voor (meer bouwkundige) aspecten als temperatuurverschillen en rioollucht waarvan op meerdere locaties sprake is.

Suïcidepreventie

In 2015 hebben in de eenheid Den Haag 5 pogingen tot zelfdoding door ingeslotenen plaatsgevonden. Naar aanleiding van deze meldingen heeft de commissie een aantal vragen gesteld; over de gevolgde procedure is gerapporteerd.

Dag-/ en nachtcyclus

De commissie constateert dat de situatie aan bureau Hoefkade niet voldoet aan de voorschriften. Artikel 6 van de regeling politiecellencomplex luidt dat een cel voorzien dient te zijn van lichtopeningen, die zodanig in de binnen- of buitenmuren zijn aangebracht dat de ingeslotenen de dag- en nachtcyclus kan waarnemen.

Arrestantenafhandeling

De commissie heeft kennis genomen van het besluit om vanwege de hoge investeringskosten af te zien van de voorgenomen inrichting van een permanente ARAF.

Aandachtspunten: Doorspoelen van oogdouches: Jan Hendrikstraat en cellencomplex Den Haag;
                          Luchtplaatsen: Leiden Midden;
                          Schoonmaak.

² De locatie Karnebeek is per 1-1-2015 opgeheven.

5 Veiligheid

Aanbevelingen vorig jaar

In het jaarverslag van 2014 deed de commissie de volgende aanbevelingen:

- de commissie beveelt aan een strikte toepassing van de BHV-regelgeving, in het bijzonder waar het gaat om de jaarlijkse ontruimingsoefeningen en de beschikbaarheid van evaluatieverslagen;
- de commissie blijft nadrukkelijk aandacht vragen voor naleving van de voorschriften over het afleggen van vuurwapen en pepperspray. Waar het qua inrichting van het pand mogelijk is dient naar de mening van de commissie het vuurwapen ook afgelegd te worden bij het betreden van de gang met ophoudkamers, om reden waarvan de commissie pleit voor het waar mogelijk aanbrengen van wapenkluisjes. In concreto speelt dit voor het bureau Alphen aan den Rijn.

Bedrijfsnoodplan

Dit jaar constateerde de commissie dat 50 keer (69 keer) niet conform de voorschriften is gehandeld. Dat is weliswaar een lichte afname ten opzichte van vorig jaar maar op een aantal bureaus is de situatie nog niet in orde. Aan de volgende bureaus heeft bijvoorbeeld geen ontruimingsoefening plaatsgevonden: Laak, Pijnacker-Nootdorp, Gouda, Bollenstreek Noord, Noordwijk en Katwijk.

De aanbeveling uit 2014 blijft daarom van kracht, tegelijkertijd constateert de commissie dat met voortvarendheid, ondanks de personele verplaatsingen en het vertrek van BHV-functionarissen binnen de eenheid wordt gewerkt aan het (gefaseerd) verbeteren van de situatie.

Vuurwapens en pepperspray

In 2015 constateerde de commissie dat in slechts 7 gevallen het vuurwapen niet was afgelegd. De aanbeveling van de commissie lijkt daarmee ter harte genomen. De commissie blijft echter toezien op dit onderwerp en herhaalt haar aanbeveling om - waar dit nog niet is gerealiseerd - alsnog wapenkluisjes te plaatsen. Naar verwachting wordt in 2016 uniforme regelgeving opgesteld, in afwachting van de uitkomsten van een landelijk onderzoek door de expertgroep arrestantentaken naar de bewapening in cellencomplexen.

Aanbeveling: BHV regelgeving (ontruimingsoefening) : Laak, Pijnacker-Nootdorp, Gouda, Bollenstreek Noord, Noordwijk en Katwijk.

Aandachtspunten: Afleggen van vuurwapen c.q. aanbrengen van wapenkluisjes.

6 Verzorging en bejegening

Aanbevelingen vorig jaar

In het jaarverslag van 2014 deed de commissie de volgende aanbevelingen:

- de commissie beveelt aan zorg te dragen voor een zorgvuldige registratie in BVH van alle activiteiten (vooral ook waar het nachtcontroles betreft) aangaande arrestantenzorg;
- de commissie beveelt aan toezicht te houden op de naleving van regels betreffende fouillering;
- de commissie beveelt aan doorlopend cameragebruik zonder juridische grondslag te beëindigen.

Informatie ten behoeve van ingeslotene

In 2015 heeft de commissie bij 24 (40) checks geconstateerd dat huisregels niet conform de voorgeschreven wijze beschikbaar werden gesteld. De commissie heeft geconstateerd dat er, met uitzondering van de bureaus Jan Hendrikstraat en Leiden een verbetering is opgetreden maar vraagt alert te blijven op dit punt.

Informatie over ingeslotene

Bij 19 (28) checks bleek de registratie niet in orde te zijn. Hoewel de situatie verbeterd lijkt te zijn, zijn bij een aantal inspecties (Pijnacker-Nootdorp en Loosduinen) grote gaten in de registratie geconstateerd.

De commissie wijst nog eens op de wettelijke termijn die voorschrijft dat ingeslotenen iedere twee uur dienen te worden gecontroleerd.

Voeding

Het aanbieden van eten en drinken verloopt doorgaans goed. In 2015 is het aantal klachten van ingeslotenen afgenomen 6 (13). In een enkel geval constateerde de commissie dat de houdbaarheidsdatum ruim overschreden was (Krimpenerwaard) danwel dat een verdachte gedurende zijn verblijf van 10 uur niet van eten/drinken was voorzien (Leidschendam - Voorburg). Ook hier wijst de commissie weer op het belang van een zorgvuldige registratie.

De commissie vraagt verder aandacht voor de zorgen bij arrestantenverzorgers (cellencomplex Gouda) over de landelijke afspraken over het voedselaanbod. In deze nieuwe afspraken is sprake van een versoering van het voedselaanbod. Ook heeft de commissie kennisgenomen van het besluit van de eenheidsleiding, dat voortaan geen rookwaar meer zal worden aangeschaft ten behoeve van arrestanten; onder voorwaarden blijft verstrekking door familieleden of kennissen mogelijk.

Doelgroepen

- Het beeld dat de commissie heeft van de behandeling van jeugdigen, verkregen uit gesprekken met hen of hun ouders is positief;
- Sinds de realisatie in 2014 van de Opvang Verwarde Personen (OVP) neemt de commissie een afname waar van het aantal verwarde personen aan de bureaus. In Leiden dat buiten de regeling valt, geeft een begeleider aan een stijging te zien van het aantal ingesloten dat alleen vanwege psychische klachten binnenkomt en geen strafbaar feit heeft gepleegd. De OVP in Den Haag is vooralsnog niet voor de gehele eenheid beschikbaar. Echter, zowel binnen de eenheid als landelijk zijn er ontwikkelingen in gang gezet om vergelijkbare voorzieningen in het leven te roepen;
- Met betrekking tot het spreken van arrestanten merkt de commissie op dat in relatief veel gevallen een gesprek met een arrestant niet mogelijk was omdat de verdachte weigerde mee te werken, de Nederlandse taal niet machtig was of uit anderen hoofde (bijvoorbeeld alcoholgebruik) niet in staat was een gesprek te voeren.

Fouillering

In 2015 heeft de commissie 27 (37) keer geconstateerd dat niet eenduidig met de voorschriften wordt omgegaan, zoals bij het cellencomplex Leiden, de bureaus Leiden Midden, Alphen aan den Rijn, Gouda, Laak, Zuiderpark en Jan Hendrikstraat. Hoewel de commissie een verbetering ten opzichte van vorig jaar waarneemt blijft de wijze waarop met fouillering wordt omgegaan een punt van aandacht. Nieuwe regelgeving is hier toegezegd.

Toepassen bijzondere observatie/camera-observatie

De commissie stelt vast dat medewerkers regelgeving niet altijd eenduidig toepassen. Aandacht vraagt de commissie voor het cellencomplex Gouda waar camera's in de observatiecellen niet de gehele ruimte bestrijken zodat een arrestant zich aan het zicht kan onttrekken. De commissie is in afwachting van een standpunt door het Landelijk Centrum Commissies Toezicht Arrestantenzorg.

Verblijfsduur

Door een gebrek aan celruimte (bureau Zuiderpark) zitten arrestanten langere tijd in de ophoudkamer. Volgens de dienstdoende OPCO is de cellencapaciteit niet altijd voldoende. Bij één inspectie heeft de commissie zelf vastgesteld dat een arrestant langer dan 7 uur in een box had doorgebracht.

- Aanbeveling: Registratie in BVH: De Heemstraat, Loosduinen, Leidschendam-Voorburg, Pijnacker-Nootdorp, Loosduinen
Fouillering: Jan Hendrikstraat, Alphen aan den Rijn, Gouda, Laak, Zuiderpark, cellencomplex Leiden en Gouda
- Aandachtspunten: Huisregels: Jan Hendrikstraat, Alphen aan den Rijn, cellencomplexen Den Haag en Leiden;
Scheiding schone/vuile was: De Heemstraat;
Verblijfsduur: Zuiderpark

7 Bevindingen van arrestanten

Bevindingen dit jaar

In 2015 werden 480 (722) ingeslotenen aangetroffen. Met 175 (273) ingeslotenen is gesproken, waarvan 22 keer met een vrouw en 27 (49) keer met een minderjarige.

Over het algemeen blijken arrestanten tevreden over zorg en bejegening. In een aantal gevallen werd bij de commissie geklaagd over de behandeling. De klacht betrof de lange verblijfsduur, het niet kunnen luchten of onvoldoende medische verzorging.

De commissie past zoveel als mogelijk hoor en wederhoor toe, maar is voor haar uiteindelijke oordeel afhankelijk van het zorgvuldig bijhouden van alle logs betreffende de arrestant in BVH. In het geval er niet of onvolledig is geregistreerd gaat de commissie in het algemeen uit van de verklaring van de arrestant.

8 Aanbevelingen voor politie eenheid Den Haag

1. Veiligheid: de commissie beveelt een strikte toepassing van de BHV-regelgeving aan, in het bijzonder waar het de jaarlijks voorgeschreven ontruimingsoefeningen betreft;
2. Verzorging en bejegening: de commissie beveelt aan zorg te dragen voor een zorgvuldige registratie in BVH van alle activiteiten aangaande arrestantenzorg (vooral ook waar het nachtcontroles betreft);
3. Verzorging en bejegening: de commissie beveelt aan toezicht te houden op de naleving van regels betreffende foullering.

9 Bevindingen Paleis van Justitie

Algemeen

In 2015 zijn aan het Paleis van Justitie 9 (18) inspectiebezoeken³ afgelegd. Het aantal ingesloten bedroeg 62 (156), onder wie 3 vrouwen en 2 (15) minderjarigen. Met 19 (50) ingesloten is gesproken, onder wie 3 vrouwen en 2 minderjarigen.

In 2015 heeft (halfjaarlijks) onderhoud plaatsgevonden aan cellen en ophoudkamers. Ook is gestart met de digitale registratie van de schoonmaak van oogdouches, waardoor lijsten niet meer nodig zijn.

Bejegening

De commissie wordt in het Paleis van Justitie altijd vriendelijk bejegend en constateert dat de medewerkers hun werkzaamheden, ook in situatie van grote onrust hun werkzaamheden correct en professioneel verrichten. Ook arrestanten geven doorgaans aan dat zij correct worden bejegend.

Een terugkerende klacht van ingesloten betreft de lange wachttijden bij het transport (tussen transport en behandeling). De commissie stelt zich op het standpunt dat een verblijf van een arrestant in een ophoudkamer danwel een andere, kennelijk daartoe ingerichte ruimte, van langer dan 6 uur (aaneengesloten) neigt naar een zogenaamde 'Ill Treatment'-situatie. In onderhavige situatie zijn nl. andere voorgeschreven voorzieningen zoals sanitair of mogelijkheid tot luchten niet aanwezig. De commissie heeft voorts vastgesteld dat een juridische grondslag anders dan de 6 uur die bekend staat als termijn tussen aanhouding en in verzekeringstelling niet bestaat.

Beschadigingen en bekladdingen

In het Paleis werden bij 2 inspecties bekladdingen (hakenkruisen) en een beschadiging aangetroffen. De commissie constateert dat deze doorgaans snel worden hersteld. In een 2-tal situatie werden scherpe voorwerpen aangetroffen in de ophoudkamers.

Schoonmaak

Bij één van de negen inspectiebezoeken werd geconstateerd dat de schoonmaak van arrestantenverblijven te wensen overliet. T.o.v. 2014 is dit een duidelijke afname.

Vervoer

Naar aanleiding van een incident tijdens het vervoer heeft de commissie de vraag voorgelegd of transportbussen zijn voorzien van veiligheidsgordels. Hierover is nog geen uitsluitsel ontvangen.

Veiligheid

De commissie heeft kennisgenomen van het besluit van de politie om met ingang van maart 2015 alle gecertificeerde politiecollega's, die belast zijn met politieparktaken op de rechtbank met onmiddellijke ingang ook op de rechtbank hun geweldsmiddelen te laten dragen. De commissie blijft deze praktijk nauwlettend volgen. In het verlengde hiervan vraagt de commissie aandacht voor het feit dat nieuwe kluisjes gereed zouden liggen maar nog niet worden opgehangen in afwachting van een besluit van een landelijke commissie.

Voeding

De commissie heeft vernomen dat per december 2015 geen maaltijden meer worden verstrekt aan arrestanten. Men wordt geacht zelf eten mee te nemen uit de gevangenis of het Huis van Bewaring, in avondeten wordt nog wel voorzien. Het kan dus voorkomen dat een arrestant van 08.30 tot 17.00 geen eten krijgen. Recent is vernomen dat er ook geen koffie en thee meer wordt uitgereikt aan arrestanten die op het Paleis verblijven. De commissie spreekt haar zorgen uit over dit beleid.

³ In dit hoofdstuk zijn tussen haakjes de cijfers uit 2014 opgenomen.

Bijlagen

Locatie ⁴	Adres	Reguliere cel	Ophoudruimte	Observatiecel	Ophoudruimte met camera	Claustrofobie cel	Jongens/Meisjes cel	Groeps cel	Luchtplaats	Totaal ^z
Cellencomplex Den Haag	Burgemeester Patijnlaan 35	4933	5	2					2	56
Jan Hendrikstraat Den Haag	Jan Hendrikstraat 85	6	6	1					1	13
De Heemstraat Den Haag	De Heemstraat 168	5	2	1						8
Hoefkade Den Haag	Hoefkade 350	6	2	1						9
Overbosch Den Haag	Vlaskamp 1	6	2	1						9
Loosduinen Den Haag	Aaltje Noordewierstraat 401	6	4	1						11
Scheveningen Den Haag	Nieuwe Parklaan 250	8	2							10
Segbroek Den Haag	Fahrenheitstraat 192	2	3	1						6
Laak Den Haag	Slachthuislaan 25	6	2	1						9
Beresteinlaan Den Haag	Beresteinlaan 6	5	3	1						9
Zuiderpark Den Haag	Mr. P. Droogleever Fortuynweg 111	3	3	1					1	7
Leidschenveen-Ypenburg	Brigantijnlaan 305	4	4						1	8
Zoetermeer	Burgemeester Wegstapelplein 1	11	5	1					1	17
Leidschendam-Voorburg	Temeculaplein 1	7	2	1					1	10
Wassenaar	Hofcampweg 102	2	2	1						5
Pijnacker-Nootdorp	Nootdorpseweg 5	2	5							7
Rijswijk	Sir Winston Churchillaan 271	4	2	1					1	7
Westland	Vierschaar 1, Naaldwijk	7	3	1					1	11
Delft	Jacoba van Beierenlaan 1	21	5	1					1	27
Bollenstreek Noord	Heereweg 306 Lisse				2					2
Katwijk	Piet Heinlaan 140		3							3
Noordwijk	Duinwetering 101				4					4
Cellencomplex Leiden	Langegracht 11	20	4	2	2	1				29
Leiden Noord	Kooilaan 96		2		2					4
Leiden Zuid	Vijf Meilaan 135 b		5		2					7
Leiden Midden	Langegracht 11				5					5
Alphen aan de Rijn	Kees Mustersstraat 2				6					6
Kaag & Braasem	Aardamseweg 71 Ter Aar		2							2
Cellencomplex Gouda	Nieuwe Gouwe Oostzijde 2	20		2	4	1				27
Gouda	Nieuwe Gouwe Oostzijde 2		4							4
Zuidplas/Waddinxveen	Limaweg 35		3							3
Krimpenerwaard	Hof ter Bergen 22, Bergambacht				2					2
Vreemdelingenpolitie	Stadhoudersplantsoen 24 Den Haag		4					2		6
Rechtbank Den Haag	Prins Clauslaan 60		50	5			2			57
Hollands Spoor Den Haag34	Stationsplein 41				2					2

⁴ Bron Inspectie V&J: deelverslag Arrestantenzorg Eenheid Den Haag I 7 april 2015 I bijlage 2 Overzicht capaciteit

Jaarverslag CTA 2015

	1. Ontvangst & rondleiding						2. Huisvesting & vervoer							3. Veiligheid					4. Verzorging & begeleiding														
	aantal inspecties	rondleiden	arrestanten meerderjarig man	aantal gesproken	arrestanten meerderjarig vrouw	aantal gesproken	arrestanten minderjarig	aantal gesproken	cellen schoon	ophoudkamers schoon	cellen scherpe voorwerpen	ophoudkamers scherpe ww	gangen schoon	nooddeuren vrij	douches/toilet schoon	oogdouches doorspoelen	transportmiddelen schoon	ontruimingsoefening gehouden	ontruimingsverslag aanwezig	afleggen vuurwapens	afleggen pepperspray	blusmiddelen beschikbaar	BHV'er aanwezig	huisregels uitgereikt	login BVH correct	registratie nachtcontrole	fouillering registratie	voeding aangeboden/verstrekt	luchten 2x daags aangeboden	cameratoezicht aanzeggen gebruik	opslag schone/vuile was gescheiden		
District E																																	
Riswijk	6	5	0	0	0	0	0	0																									
Vestland	5	5	4	2	1	1	1	1																									
Delft	5	5	5	1	0	0	3	2		1						2																	
District F																																	
Bollenstreek Noord	3	2	0	0	0	0	0	0																									
Katwijk	3	2	0	0	0	0	0	0		1						1																	
Noordwijk	3	3	0	0	0	0	0	0		1						1																	
Leiden Noord	1	1	0	0	0	0	0	0																									
Leiden Midden	7	4	20	2	3	2	1	1		1				1																		1	
Leiden Zuid	0	0	0	0	0	0	0	0																									
District G																																	
Alphen ad Rijn	5	5	2	1	0	0	1	0					1																			2	
Kaag & Brassem	3	3	0	0	0	0	0	0																									
Gouda	10	9	5	3	2	2	2	1		1																							
Waddinxveen	7	7	0	0	0	0	0	0							2																		
Krimpenwaard	3	3	0	0	0	0	0	0				1																					
DROS																																	
Cellencomplex Den Haag	11	11	122	23	10	3	9	8							3									3									
Cellencomplex Gouda	11	11	38	17	5	2	5	5		1					2									2									
Cellencomplex Leiden	7	7	41	12	7	1	1	1						1	1									3									
AVM	1	1	0	0	0	0	0	0																									